

Nf 14

48
DISSERTATIONUM ANTIPOIRETIANARUM
DODECADIS POSTERIORIS

DECIMA,

DE

SPECIE SECUN-
DA ET TERTIA
JUSTIFICATIONIS,

QVALEM

VIR CLARISSIMUS,

PETRUS POIRETUS,

ἀντιρροπῶς CONFINXIT:

QVAM

IN REGIA FRIDERICIANA

die Februar. hujus MDCCXXII anni,

PRÆSIDE

D. JOACHIMO LANGIO,

S. S. THEOL. PROFESS. ORDINAR.

ET ACADEMIAE h. t. PRO-RECTORE,

PUBLICÆ DISQVISIONI SUBJICIT

RESPONDENS

CHRISTOPH. TIMOTHEUS

SCHOENBERGA PALÆO-MARCHICUS, S. THEOL. CULTOR.

HALÆ MAGDEBVRGICÆ,

Typis JOAN. FRIDERICI KROTTENDORFFII, Acad. Typ.

Locus I. Oecon. L. V. c. VIII. §. IX. &
X. p. 516. seqv.

Hec altera, quae contra hominem afferri potest, accusatio. Etiam si Deus hominem, qui ab ipso se averterat, indignum habere nolit, cui gratiam suam offerat; is nihilominus re ipsa eam suscipere non potest, atque ita actu illa privandus erit: ratio quare ineptus sit, qui eam recipere possit, haec est: quoniam homo re ipsa in indignitate sua & in peccato continuo perseverare decrevit. Ille tenebras suas inclinationesque pravas amat, easque actu amplectitur. Atqui injustum est, ut lumen ac bonum cum tenebris & malo habitent in anima ea, quae malum amat, idque volens sciensque actu perpetrat. Itaque injustum est hominem servari. Vides hic accusationem alteram, rationesque, quibus illa inicitur.

Quae accusatio a solo DEO & per solam imputationem meriti & justitiae christi perinde, ut prima, dissipari non potest, nisi si homo ipse interveniat & cooperetur. Quod si enim Deus gratiam bonumque & salutem suam in ea anima habitare velit, quae tenebras malumque amplexa peccare pergat, is peccati se ministrum declarabit atque fauorem. Quod fieri nulla ratione potest. Itaque oportet, ut homo suam hic

conferat operam. Quomodo vero? primo, ut malum facere desistat: secundo, ut desiderium, intellectum, voluntatemque suam eo dirigat, quo Deus ipsum vocat. Quo facto, Deus in ipso divinum quoddam lumen suscitaturus est, quod boni cognitionem intellectui, boni amorem voluntati instillabit: homo vero lumini huic, quae fides est, resignatus, ejus vigore plenitudini gratiae celestiumque divitiarum, animo & voluntate adhaerescet. Hac ratione accusatio altera, quam vidimus, evanescet: ubi Deus hominem his verbis justificare poterit:

Etiamsi homo, postquam indignitatem ejus dissimulaveram, re ipsa ineptus manserit, qui bono fruatur, malum quippe amore ac factis suis postea amplexus; nihilominus tamen, quoniam mihi dicto deum audiens esse coepit, & a malo, quod ipsi commonstraveram, destitit, desideriumque suum ab eo separavit, locum ita faciens divino numini fidei meae, ut id magis magisque in ipso operetur, ac malo extirpato boni sempiterni amorem ipsi ingeneret; declaro, quod, remissis propter justum meritum Filii mei peccatis ejus omnibus, quae antea, quam mihi aures daret, admisit, aptum eum agnoscam, qui vita aeterna, aut insinui boni plenitudine, frui possit, propter vivam ejus fidem, quandoquidem desiderium, intellectum & cor suum a malo revocans, ad bonum ea, hoc est, ad Deum ipsum reflexit, qui Deus, quod lumen, quod bonum hominem, in quo operari cepit, siquidem perseveret, certo certius servare potest. Vides hic absolutionem, seu justificationem, qua accusationem alteram enervat, & in qua nonnulla erunt observanda.

Disquisitio hujus loci.

1. De prima accusationis specie, in exprobratione indignitatis posita, actum est Dissert. antecedenti: ubi simul

mul ostensa est *voſcra prima*, quam auctor doctiffimus ſtatuit, *juſtificationis*, ſecundum quam Deus, ex ipſius ſententia, indignitatem illam non reſpiciat, ſed homini gratiam ſuam conferre paratus ſit.

2. *Accuſationi ſecunda ſecunda* convenit *juſtificationis*, uti res *ſicta* rei *ſicta*, fictione alia aliam pariente. Unde utraque eadem facilitate, qua, ſenſu ad veri nominis juſtificationem relato, adſtruitur, etiam negatur.

3. Durum ſane eſt de accuſatione *advantag* in ſuſcipienda gratia dicere, *eam a ſolo Deo & per ſolam imputationem meriti & juſtitie Chriſti diſpari non poſſe*.

4. Iſta vero interventionis & cooperationis conditio, unde a parte hominis imputandi meriti & juſtitie Chriſti efficacia, ad accuſationis iſtius diſſipationem, ſuſpenditur, manifeſtam prodit *confuſionem* doctrinae de *conversione* cum ea de *juſtificatione*. Sed cum auctor noſter inter utramque nullum agnoſcat diſcrimen, ideo nec confuſionem iſtam agnoſcere potuit. Et in quantum interventionem & cooperationem hominis talem intelligit, qualem alias ſtatuit, & quae Diſſertat. III hujus Dodecad. diſcuſſa eſt, naturaliffimum ſuum ruruſ prodit.

5. Et quamvis hic *imputationis, meriti & juſtitie* denovo fiat mentio; ne hilum tamen ſani ſenſus verbis iſtis ſubeſt, uti res ipſa oſtendit, ſecundum integrum Poiretiani fermonis contextum conſiderata.

6. Iſta vero *ſecunda juſtificationis formula*, pluribus verbis concepta, quam crallum ac meritorium prodat phariſaiſmum ac papiffimum, quis non videt? Quorſum inter alia pertinet locutio: *propter vivam ejus fidem* &c. Cum in veri nominis juſtificatione *fides* non conſide-

fideretur ut *opus*, propter quod aditus datur ad salutem, sed ut *instrumentum* λατρίαν, quod salutem a Christo partam & donatam apprehendat: uti supra Dissert. V. & VI. evictum est. Justificamur enim non propter, sed per fidem. Videamus nunc, quanam Auctor in ista sua absoluteione, seu justificatione altera, præterea observari velit.

Locus II. §. XI.

Principio, hanc justificationis speciem, hoc in gradu, ad salutis possessionem viam proximam nondum patefacere, a qua hætenus non parum abest. Ut ut enim homo iste ad Deum per fidem conversus sit, peccati tamen fundum in se adhuc circumfert, cujus actus interruptit quidem, ita tamen, ut pravorum habituum torrente abruptus, ad eos non rara incautus & infirmus recurrat. Nihilominus si quis ita constitutus e vita decedat, is æterna morte minime peribit, sed salute potietur simul ac eam, quam præcedenti capite tractavimus, purificationem confecerit, quam experiri oportet, ut justificatione proxima & absoluta, de qua statim dicetur, frui possit.

Disquisitio hujus loci.

Auctorem eadem erroris chorda oberrare & justificationem cum renovatione, quam tamen ipsam quoque corrupte tradit, confundere, nemo non videt. Unde uberiori hic discussionis opera superfedeo.

Locus III. §. XII.

Deinde notandum est, justificationem hanc, qua Deus hominem numero eorum, qui vitæ æternæ compotes fieri possunt, re ipsa accenset, ab homine ipso, uti fere fit, nulla certu-

titudine cognosci, quoniam homo imperfectionibus suis & defectibus plurimis, que in eo supersunt, impeditur, ne operationem DEI clare videat & sentiat. Itaque mala potius experitur sua ac tenebras, veritas ne damnationem incurrat miser. Adde, quod nondum consuetudine satis firma bono totus adhereat, aut ab omni malo abhorreat, neque in fundo suo purificatus sit, atque ita salutis sue certa cognitio ipsi foret exitio, presumptionem, securitatem & fastum animo ejus instillatura, affectusque innumeros nondum mortuos excitatura. Vere etiam fieri non potest, ut salutem suam adhuc aliter prospiciat, quam longissime a se distantem multaque periculis & precipitiis interpolatis separatam, ad que contremisit merito; quippe qui, nisi diligenter caveat, ruere illuc eternumque perire potest.

Disquisitio hujus loci.

1. Uti alias non raro, ita hic etiam Auctor noster papizat, quando negat, justificationem ulla certitudine ab homine ipso cognosci posse. Id quod uti quidem verissimum est de falla, quam ipse comminiscitur, justificatione, & de secunda ejus specie; sic falsum est de vera & genuina: quemadmodum vel e solis locis epistolæ ad Romanos c. V, 1. seqq. VIII, 31. seqq. abunde liquet, ipsa justificationum experientia, si a tentatis discesseris, hanc veritatem comprobante.

2. Re autem vera Auctorem nostrum, sub titulo justificationis, de renovatione agere, manifestum est; sed itidem quam corruptissime ipsum hoc facere, iis, qui in renovationis negotio versantur, omni salutis suæ plerophoria adempta, inde derivandum est, quod genuini nominis justificationem, quæ plerophorie istius fons est
praci-

præcipuus, penitus negat & ex universo orbe christiano, quantum in ipso est, it eliminatum.

LOCUS IV. §. XIII.

Itaque, quod tertio observandum est, Justificatio hæc homini non tam certitudinem ingenerat, quam spem addit, animique alacritatem & vigorem imperterritum, a timore tamen & incertitudine non penitus alienum. Videlicet non ignorat, bona se voluntate ferri, malum odisse, bonum amare, Deumque gratiam suam offerre, qua omnia superari possunt; neque illam a DEO usquam subtrahendam esse: verum & proprie sue imbecillitatis atque ignavie conscius est multis experimentis factis; novitque quod fundum earum ac immensitatem rite nondum perspexerit; veritus ne illis prorumpentibus in abyssum abripiatur. Imo vero innumeris sese malis circumcingi & obsideri videt; atque ita jure timet, ne in iis maneat & pereat. Vides hic, quousque salutis sue certus esse possit, dum hoc in statu constitutus est.

Neque est cur cum quibusdam tam obstinate illudamus iis, qui salutem incertam esse dicunt, etiam in iis, qui veram fidem fuerunt adepti. Profecto ista talia sunt, quæ in tironibus una consistere, imo & in perfectioribus legitime possunt. Quod experientia docebit eos, qui ad hunc gradum proveci erunt.

Disquisitio hujus loci.

1. Paulo ante Auctor dixerat, *justificationem nulla certitudine cognosci. Hic vero sui immemor scribit, justificatum a timore & certitudine non penitus alienum. Sed quidquid largiatur, commentitia sunt omnia, utpote tradita de eo salutis ordine, quem, a doctrinæ apostolicæ hypothesi abhorrentem, theologia pseudomystica confinxit.*

2. Poste-

2. Posteriore loci allegati parte Pontificiorum fluctuationi aperte quidem patrocinatur vir doctissimus; sed aliquanto tamen timidius, a nomine ipsorum abstinens, Evangelicorum vero elenchum, isti oppositum, *obstinatam illusionem* vocans. Non mirum est, in fluctuatione convenire eos, qui in *plerophorice evangelicæ* causa, quæ in forensi justificatione est, negata conveniunt. Verum enim vero exigua hæc est theologiæ Poiretianæ commendatio, quam illa in *fluctuationis experientia*, ad quam provocari videmus, habere dicitur.

LOCUS V. §. XIV.

*Vereor admodum, ne plerique, & forte singuli eorum, qui se salutis sue certos esse, neque ullum de illa sibi dubium superesse iam audacter jactant, (nisi ex iis sint, de quibus numero subsequenti agetur, qui hodie rarissimi) illusionibus satanæ sint occæcati, ita ut ne mica quidem veræ fidei in eis adhuc adsit, quando tamen vetus ipsorum homo, quantus quantus est, superstes adhuc ac vegetus, inani ea persuasionem vult laetari, quod imaginariæ persuasionis suæ vi in cælum tendat, dum revera equis velisque ad stygii antra draconis deducitur. Vetus noster homo ejus est indolis, ut tristitiam, dolores, infernum, incertitudinemque nimis pere aversetur; ac nihil æque amet, quam ut Paradisus sibi, gratiaque & salus plene ac sine ulla hesitatione promittantur. Hinc scubi vector aliquis infernalis, & animarum (uti videri vult) ductor ei occurrat, qui venusto sermone, eoque bene meditato, & Scripturæ verbis rite deaurato, promittere ipsi novit, quod in Paradisum sit eum perveclurus, modo duci se ab eo patiat; fore ita ut de eo jam nunc securus possit esse, modo hoc, vel illud observet; is pro-
tinus cæci illius vectioni sese committit miser; tum etiam ridi-
B
cule*

cule insultat omnibus is, qui non in eadem secum sunt securitate, ab omni dubitatione omnino alienus, donec in Tartarum se præcipitatum inveniat, ubi itidem non erit cur dubitare amplius possit. Nolo equidem (quod sancte testor,) vere fidelium spem per ista inanem reddere; verum talem eam exhibere conor, qualis vere est, & qualem eam in publicano observamus, qui hoc sensu, de quo jam loquimur, justificatus erat. Christus ipse docet, quod is in sua hac justificatione in timore ac terrore versabatur, humili tamen fiducia in DEUM, cujus opem implorabat, subnixus: quapropter oculos in terram demittens, pectus percutit; & ad interiora templi penetrare non audens, portæ adstat, ibique in corde suo in-clamat: Luc. XVIII, 13. DEUS propitius esto mihi peccatori. Ubi Christus ait, quod justificatus domum redierit: non dicit, eum domum redisse ab omni jam timore liberum, & de salute sua penitus certissimum, & ab omni hæstatione alienum. Fortasse virum pium (si quidem rei gestæ historiam, non parabolam Christus exposuit) ea res magis adhuc dubium habebat & inquietum, quam antea: attamen etiamsi suis sibi oculis videretur damnatus, coram DEO & divinæ ejus voluntatis decreto justificatus erat, ea ratione, qua dicimus, DEUM justificare eos, qui ad hunc statum promoti sunt.

Disquisitio hujus loci.

1. Auctor noster illam justificationis Evangelicæ, a se impugnata, proprietatem, quam in adjuncto plerophorix de salute nostra fructu habet, cum veri rectique specie negaturus, & imperitis invisam, immo de-
restabilem, redditurus, rursus confugit ad consuetum præ-
sidium suum, hoc est, ad indignissimum sophisma, quo, quæ
homines Epicurei & cæci ipsorum ductores de salutis
lux

suæ certitudine somniant garriuntque, tanquam *dogma Evangelicorum* allegat, hac ratione ipsam veritatem evangelicam, inæstimabile illud de plerophoria salutis cimelum quod veri nominis justificatione redundat, false explodens. Qui disputandi modus quid in Auctore nostro prodat, ipsi æstimatores ejus inconsulti viderint.

2. Negat quidem vir clarissimus, se *vere fidelium spem inanem reddere*: sed protestationem hanc facto omnino contrariam esse, cthi *se sancto testari* adseveret, quis non observat? Nam evangelicam genuinæ spei & certitudinis fontem non solum turbidum reddit, sed plane obturat, dum veri nominis justificationem simpliciter negat, eique substituit falsam, quæ tota, quanta est, est sceptica, aut potius plane nulla, seu ejusmodi non ens, quod Scriptura sacra plane ignorat, nec ulla anima in ordine salutis vero sensu experitur.

3. *Publicanum istum*, cujus mentionem honorificam Lucas c. XVIII. facit, *hoc sensu, de quo Poiretus loquitur, fuisse justificatum*, falsissimum est. Versabatur is quidem in vera & seria animi contritione; sed non minore etiam præditus erat fide, & quidem justificante, non qualem Poirerus fingit, supra Dissert. VIII. in *νοθεία* sua detectam, sed qualem objectum *ἰλασµόν*, in sanguine Christi typico propositum requirebat, verbo *ἰλάσθητι* haud obscure indicatam. Qua de re qui adhuc vel tantillum dubitat, adeat quæso, quæ *Dodecadis prioris* Dissert. V. & VI. de *satisfactione typica* longa XXXII. argumentorum serie demonstrata sunt. Falsum itaque est, publicanum non meliorem habuisse spem & plerophoriam suæ salutis, quam qualem Poiretus justificatis suis tribuit.

4. Et quanta non est audacia, sine ullo fundamento, immo sine indicio ullo, de isto sic pronunciaré: *Fortasse virum pium ea res magis adhuc dubium habebat, quam antea, x. τ. λ.* Scilicet ne publicani exemplum falso isti Poiretianaë doctrinaë typo posset opponi, illud ipsum ita pro isto allegat, ut simul penitus enervet.

Locus VI. §. XV.

In secunda hac justificatione non difficulter videre est, quare rationis demeritum rationisque, quibus innitebatur accusatio, sublata sint per fidem & per merita ac justitiam Christi [quæ in incarnatione, vita & morte, itemque post ascensionem ipsius corroborata semper & amplificata fuerunt.] Dum enim homo per fidem suam a tenebris pertrahitur ad lumen & eternitatem, DEUS in gratiam Christi, cujus intercessio omniaque quæ pro concilianda gratia iuste præstuit, rata haberi merentur, hominem, utut peccaverit, & etiam nunc sit infirmus, æque aptum censet, qui ad salutem provehi possit, & æque in statu gratiæ positum, ac si nunquam peccasset: Aut ac si peccasset quidem, ac DEO obtulisset ipse intercessionem non minus meritoriam & dignam ea, quam Christus Jesus interposuit. Fides hic imputationem meriti & justitiæ Christi, quatenus ad hunc articulum pertinet. DEUS etiam fidem ipsi suam imputat ad justitiam, hoc est, cum homo desiderium, intellectum & cor suum a malo averfa ad bonum, quoad potest, convertat, utut infirmitatibus, quibus liberari optat, undiquaque sit adhuc involutus, Deus nihilominus fidem hanc absolutam & resignatam censet validam & idoneam, quæ conditioni illi justæ, quæ necessaria erat, ut homo gratia dignus fieret, satisfaciatur.

Disqui.

Disquisitio hujus loci.

1. Auctor hic quidem vocibus ab officio Christi sacerdotali desumptis, & ad justificationis negotium pertinentibus, utitur liberius, sed sensu corruptissimo; quemadmodum quam manifestissime indicat res ipsa, seu falsissima ipsius hypothesis doctrinae de justificatione hactenus considerata. Idem vero productis excusisque ejus locis pluribus ex instituto demonstratum est *Dodecad. prioris* Dissertat. V. VI. X. XI. XII.

2. Et hunc ipsum vocum istarum sensum, a vero alienissimum, hic ipse locus aperte prodit. Nam fidem in eo non urget ut instrumentum *ληπτικόν*, seu ut organum, partam & imputabilem Christi justitiam apprehendens, sed ut medium conversionis & renovationis, quo homo a tenebris ad lucem pertrahatur.

3. Qui falsus & fallacissimus sensus eo hic est manifestior, quo expressius auctor scribit: *Deus fidem ipsi suam imputat ad justitiam, hoc est, cum homo per desiderium, intellectum & cor suum a malo averſa ad bonum, quoad potest, convertat, - - Deus fidem hanc censet validam & idoneam, quae conditioni illi justae, quae necessaria erat, ut homo gratia dignus fieret, satisfaciatur.* Quid hoc est aliud, quam fidem non ut instrumentum meriti Christi *ληπτικόν*, sed ut bonum opus requirere? Et hunc ipsum sensum expressius supra §. X. auctor adhibuit locutionem *propter fidem*. Quae cum ita sint, merus & indignissimus est lapsus in locutionibus de *imputatione meriti & justitiae Christi*, cum ipsius evangelii corruptione conjunctus.

Locus VII. §. XVI.

Observemus tamen, & quidem id diligentur observemus,

ne quis nos error decipiat, justificationem hanc atque imputationem meriti atque justitiae Christi, hominem a poena peccati non absolvere, neque eum hactenus aptum reddere, aut dignum, seu proxime idoneum, qui salute statim possiatur, neque etiam de pace sua certum; a qua longe adhuc abest eo in statu, qui plurimas praeterea vicissitudines pati potest. Hic autem homo si actus fidei efformet, eos augeat & iis immortalis, non peribit equidem; at servabitur, verum post purificationem consecram: sine actibus his fidei interruptis letali peccato se polluat, desiderio suo, intellectu ac corde in, quae Deus non sunt, denuo adhaerescens, & actibus hisce pravis immoriatur (uti, eheu, non raro evenit,) aeterna ruina perit: at si in vita superstes, a malo resurgat, & ad primam suam fidem redeat, in eaque perseveret, internam adhuc purificationem hac in vita ingredi poterit, & ex hac porro promoveri ad justificationem veram & proprie sic dictam, quae hominem tranquillum reddit, & vitae aeternae proxime ac immediate capacem. De qua justificatione Apostolus loquitur in capitulis 3. 4. 5. 6. 7. & 8. epistolae ad Romanos, ad quam nos jam transibimus.

Disquisitio hujus loci.

I. En novum papismi documentum in theologia Poireti pseudomythica! novum depravati dogmatis de justificatione specimen! Negat auctor, hominem per justificationem, quam tradit, & per imputationem meriti ac justitiae Christi a poena peccati absolvi. Ex hoc ipsum effectum ira vult observari, ut diligenter observetur, ne quis nos error decipiat. Vide, quam operosus ac fedulus sit in mente lectorum adversus veritatem evangelicam obscuranda. Sed negatae istius a poena immunitatis ratio

ratio est in promptu, nimirum in ipsa justificationis & imputationis, qualem auctor statuit & tantopere exornat, falsitate. Non entis enim nullas esse affectiones, nemo nescit.

2. Et de hoc ipso justificationis commento Paulum agere in epistola ad Romanos, speciatim cap. 3. & 4. a vero abhorret. Contrarium evici supra in hujus *posterioris Dodecadis* Dissertat. V. Reliqua hujus allegati Poireriani loci momenta, de *purificatione* repetita, ut denuo excutiam, supervacaneum est. Pergo itaque cum ipso a *secunda ad tertiam*, quam comminiscitur, *justificationis speciem*, de eaque in antecessum moneo, eam non posse non esse ἀγραφον, immo ἀντίγραφον; & quidem ex ipsa auctoris hypothesis, adversus ipsum applicata. Nam is supponit, in *epistola ad Romanos* agi de *secunda* sua justificationis specie. Jam vero; universa Scriptura sacra nullam aliam agnoscit traditque justificationem, quam illam ipsam a Paulo in hac epistola ex instituto tractatam: id quod mihi ab omnibus illis, qui a Poirerianæ auctoritatis præjudicio absunt, datum iri, plane confido. Ergo, secundum ipsam Auctoris hypothesis istam, ipsius justificatio speciei tertix merum est commentum, e corrupto renovationis dogmate conflatum.

Locus VIII. §. XVII. & XVIII.

*Sumamus igitur hominem, cujus res eo jam loco reductæ snt, quo eas vidimus hæcenus, quique jam immediatam vitæ æternæ possessionem deprecari velit, aut jus saltem atque dignitatem sibi competere puset, ut protinus in eam introduci debeat, si quidem hoc in statu decedat. Quid vero de eo futu-
rum*

rum erit, si Deus, si conscientia, si denique Satanas hanc accusationem contra eum instituat: Quamvis iste desiderium, intellectum & cor suum vere a malo perpetrando revocaverit, & ad Deum re ipsa transtulerit; nihilominus actus isti tam debiles adhuc sunt, tam parum constantes, ac toties interrumpiti, ut nullius fere sint momenti; nedum ut habitus roboratos firmosque sibi comparaverit, quorum fiducia thesaurus salutis tuto ipsi committi queat; quin potius fundus ejus a malis adhuc inclinationibus, a tenebris & radicibus vitiorum inveteratorum totus occupatur, que nonnunquam incautus regenerare solet. Nondum, sicuti debebat, vel se ipsum, vel Deum, vel bonum, vel malum funditus intelligit: neque Deum, aut res eternas, aut proximos suos, uti par erat, amat: neque voluntatem Dei, uti debebat, implet: verus Adamus nondum mortem in eo appetiit: neque vite se ipsum odisse, sibi que renunciare cepit, neque radicem pravorum desideriorum, idearumque vitiosarum & inclinationum, quibus ad vilissima queaque & ad se ipsum deprimitur, ex fundo suo extirpat. Atqui vero conditiones istae cum vita aeterna nulla ratione consistere possunt: fieri non potest, ut anima, in qua fixa ea adhuc inhaerent, aeternam vitam recipiat in se & admittat, ita quidem comparata & affecta uti est. Ergo anima ista, utcunque fide, quae exigua est, praedita sit, dono vitae aeternae beari non debet.

Accusatio haec solidissimis argumentis innititur; & fieri omnino non potest, ut homo ab ea absolvatur, & conscientia ejus perfecta tranquillitate conquiescat, nisi fundus animae antea per lumen fidei penitus fuerit purificatus: quo facto, sequitur justificatio completa, de qua nunc agitur.

Itaque videamus ea, quae ad hanc justificationem necessaria sunt, quaeque pro lubitu vel preparationes ejus, vel vias,
vel

vel media, vel partes appellare licebit, prout quisque rei totius ideam longius aut strictius patere volet. Nolumus de verbis rixari; sed res ipsas inspiciamus, quarum alie operationes hominis sint oportet, alie vero gratie DEI infuse & inherentes, quas quidem divina absolutio subsequitur.

Disquisitio hujus loci.

1. Accusatio ista tota, quæ s. XVII. proponitur est furculus, qui e negata veri nominis justificatione & ejus confusione cum male intellecta renovatione, tanquam e radice sua, propullulat, operariam Pontificiorum in adeunda salute viam redolens.

2. Nec rectiora sunt, quæ ad accusationis istius illustrationem §. XVIII. proponuntur: quemadmodum inter alia ex mentione *gratie Dei infuse* expressa liquet. Gratia autem infusionem a nobis non negari, sed a justificationis negotio distinctam ad regenerationem & renovationem secundum Scripturam sacram referri, jam sæpius dictum est.

LOCUS IX. §. XIX. & XX.

Principio oportet ut homo omnem omnino operam suam atque industriam serio adhibeat, ut in fide obfirmetur, & ad absolutam ejus perfectionem vigoremque maximum, & supremum quasi vestigium promoveatur; ut quicquid rectum est, id facere conetur; ut, quicquid malum, evitare in dictis, cogitatis, desideris & factis suis, verbo, ut universa cordis sui mala a radice extirpare studeat: Deus interim gratiam suam ipsi augebit, ut aliquos progressus faciat, atque ita purificationem activam conficiet: verum ubi ille ulterius progredi aut etiam conquiescere volet, Deus ipsi in fundo cordis sui voraginem quandam infinitam miseriarum & malorum

C

sibi

fibi hucusque incognitam detecturus est. Quæ mala hominum conabitur evellere, & radicem eorum extirpare, uti quidem lex jubet: Non concupisces: verum post multa molimina frustra se laborasse videbit: & lex peccati, propensio scilicet & inclinatio ad malum superior in ipso erit lege DEI propter fundi sui adhuc carnalis infirmitatem. Itaque ubi omnibus, quæ poterat, tentatis voti compos fieri non poterit, omni, quam in sese habebat, spe rejecta, justitiæ se & voluntati Dei resignabit, ut ipse de se faciat quicquid voluerit, subscribens condemnationi suæ in hac accusatione, cujus fundamentum est, quod radix mali in ipso adhuc supersit.

Tum Deus magna quadam gratiæ suæ infusione facta, animam hanc investiens, spiritum Jesu Christi vivum in ipsa renovat, qui spiritus accusationis ejus fundamenta reapse tollit: Is enim animæ imprimat, atque in ea resuscitat & efficaciter restituit legem suam divinam ac vivam, ejusque principia & propensiones, fideique, charitatis & integritatis actus: is ex ea extirpat, quæ lex DEI extirpanda jubet, inclinationem scilicet & radicem mali, & concupiscentiam maxime inveteratam; (quæ purificatio passiva est, de qua supra actum est.) Hacque ratione lex Dei impletur per Spiritum fidei Jesu Christi, Rom. III, 31. aut per Spiritum Jesu Christi, secundum verba illa apostoli vere admiranda Rom. VIII, 2, 3, 4 &c. Lex (principia viæ & actus) Spiritus vitæ in Christo Jesu liberavit me a lege (a propensionibus inclinationibus & habitibus) peccati & mortis (eo usque adhuc in morte fueramus.) Nam quæ ipsi facere non poteramus per legem (quæ Deus jubebat) lege impotente facta propter constitutionem carnalem, infirmam & corruptam fundi hominis; Deus (qui propter peccatum filium suum misit in carne simili carnis peccatricis) ea fecit, peccatum-

tumque condemnavit, & radicitus exstinxit in carne, in fundo anime carnali & infirmo, ut ea, quæ lex Dei a nobis jure exigit, in nobis impleantur, qui deinceps non amplius secundum carnem ambulamus, sed secundum Spiritum Dei.

Disquisitio hujus loci.

1. Nervum Poirerianæ justificationis omnem esse in præpostera renovationis inculcatione, etiam ex hoc loco est liquidissimum, ubi §. XIX. fidem denuo urget ut *opus bonum*, ejus perfectionem exigens, & accusationis ac damnationis fundamentum in peccati inhærentis reliquiis, ante absolutionem penitus *exstirpandis*, ponens. Atque ita evangelium Poirereti, si ad vivum excutiatur, nihil est, nisi mera lex, secundum quam is demum, qui absolute perfectus & a peccatis immunis est, pro justo declaratur.

2. Hanc vero legis doctrinam auctor perpetuo commiscet cum ea evangelicæ doctrinæ parte, secundum quam in ordine regenerationis & renovationis *gratiæ infusio* traditur. Et hanc is urget §. XIX. hac ratione inhærens suæ hypothesi de statu peccati, quod is, *negata culpa, negatoque reatu*, tantum in peccati *inhærentis* labe, per gratiæ evangelicæ infusionem expurganda, consistat. Unde Deus, hanc expurgationem ratam habens, hominem ex hypothesi Poireriana *justificare* dicitur. Qua ratione lector Poirerianæ doctrinæ ideam habet.

3. Locum Pauli Rom. VIII, 1. seqq. illi c. III, 22. sqq. non ob stare, res ipsa indicat, & utriusque loci concordans *ἡτοιμασέναι* confirmat. Verba *κατέκρινεν τὴν ἀμαρτίαν ἐν τῇ σαρκί*, condemnavit peccatum in carne, non expli-

plicanda esse per radicibus exstinxit in fundo anime carnali & infirmo, manifestum est. Etenim si de hominibus justificatis hoc intelligit Poiretus, ubinam sunt isti, aut tempore Pauli fuerunt, de quo hoc affirmari potuerit? Certe fuisse neminem, ipsum Pauli, utpote talia de se ipso nequaquam perhibentis, exemplum evincit. Quod si vero verba ista de Christo ipso accipiat, falsissimam suam & Christo longe indignissimam hypothesin de peccati labe, ipsi inhaerente, & ab ipso per infinitam luctam, ad sudorem sanguineum usque progredientem, expurgata ac exuta prodit. De quo doctrinae portento vide supra Dodecadis prioris Dissertat. XI. De Christo ipso quidem hic locus quam rectissime accipitur, sed damnationis verbo proprie accepto de isto iudicio, quod Christo ob susceptum peccati reatum irrogatione pœnæ vicaria illatum est, & eo quidem cum effectu, ut de iis, qui iustitiam Christi hac ratione partam vera fide apprehendunt, dici possit secundum v. 1. nulla igitur condemnatio iis, qui in Christo sunt, & qui hoc ipsum, quod per veram fidem in Christo sint, documento vitæ, ad ductum Spiritus S. institutæ, comprobant.

LOCUS X. §. XXI.

Homo eo progressus vere iustus est iustitia infusa & inhaerente per fidem & charitatem. Quæ iustitia necessario in ipso inesse debet, antequam Deus sua declaratione ipsum justificare, atque ita animum ejus tranquillum reddere possit. Quandoquidem enim, dum in tenebris purificationis versaretur, se ipsum ignorabat, videns jam accusari se, licet nescius quomodo, jam vero malis quibusdam subitro se circum-

cumfideri atque adeo penetrari, quæ tamen a se aliena crediderat, præterquam quod certius sit, ex scripturæ verbis, cor hominis fallax esse Prov. XVII, 9. idque non nisi a solo Deo cognosci posse; itemque Prov. XVI, 25. esse vias, quæ hominibus rectæ videantur, quarum tamen exitus ad mortem deferantur; non uno nomine didicit proprio iudicio de se deque statu suo penitus diffidere, sibi que justitiam pacemque non promittere. Quæ res efficit, ut nisi spiritus sancti testimonium eas ipsi asserat, animus nequeat conquiescere. Et profecto, testimonia cetera quæcunque neque pacem ipsi reddere possunt, neque efficere, ut de justitia sua certus sit. Hoc autem spiritus Dei facit divino suo lumine interno, motuque quodam, qui non nisi a solo Deo in anime fundo excitari potest: ipsa vero pura jam, & in lumine habitans, rebusque omnibus, quæ Deus non sunt, vacua scientia infallibili, in quam nihil possint præstigiæ ullæ, non sine ineffabili gaudio percipit tunc veritatem divini hujus verbi: Ecce, tota pulchra es, amica mea, & macula non est in te. Cant. IV, 7. Ita gravissimo se pondere, sub quo gemuerat, se liberari sentit, idque veluti in profundum maris projici videt. Mich. VII, 19. Peccatorum idea ingrata, memoriaque iniquitatum terrificæ, tristisque evanescent veluti nubes, Jes. XLIV, 22. & diffugiunt ita, ut animam deinceps non amplius conturbent. Si quorum fundus penitissime nondum purgatus est, ii eo usque promoveri non possunt. Possent quidem corruptionis suæ, quæ in ipsis restat, blandientes motus pro divine justificationis declarationibus interpretari & amplecti: sed hæc delusionum origo est.

Disquisitio hujus loci.

1. Qualem justitiam Auctor pro justificationis ner-

vo constituat, nimirum *infusam & inherentem*, hic de-
nuo ipsum habemus quam apertissime contententem.
Unde quando passim simul videri vult a *sensu* justifica-
tionis *forensi* non discedere, merum illud est sophisma,
merus lusus, viro docto & pio indignus, & ab apo-
stolica sanorum verborum hypothesi plane abhorrens:
quemadmodum *Dissert. V. hujus posterioris Dodecadis* in-
tegro argumentorum agmine demonstravi.

2. Observet lector hic præterea, quid Auctori no-
stro sit *justificare*, nimirum *animum hominis tranquillum*
reddere: qua ratione justificationis *effectus & sensus* cum
forma ejus confunditur. Et istam animi tranquillatio-
nem porro declarat per *Spiritus Sancti testimonium*, justi-
tiam & pacem infusam adversus dubitationis sensum
homi asserens.

3. Locum Cant. IV, 7. de justificatione, qualem
Poiretus fingit, non agere, ex eo liquet, quod illa to-
ta, quanta est, est *ἀγαφῶν & ἀντίπαφῶν*.

4. Locum Michæ VII, 18. 19. de peccatorum remis-
sione, ad culpam relata, expurgatione tamen eorum
non negata, agere, manifesta totius textus littera in-
dicat; & sic, non aliter hunc locum intelligendum es-
se, inter alia e *Dissertatione V. Dodec. posterioris*,
speciatim e pagina ejus 39 sequ. liquet. Immo ipsa lo-
cutionum proprietates sensum alium haud admittit, quan-
do peccata dicuntur non *expurgari* (quod quidem alias
non negatur, & hic etiam supponitur) sed *remitti*, Deo
ista sine vindicta prætereunte, a vindicta ista receden-
te, & ab eo, subactō, seu a contritis demto, dominio
agnita ratione reatus in *profundum maris projici*. Eadem
est ratio loci *Jes. XLIV, 22. phrasælogiæ istius emphas-*
si ad

si ad officium Christi sacerdotale, cujus centrum quasi erat satisfactio vicaria, relato.

LOCUS XI. p. 523. §. XXII.

cujus novæ tractationis hæc est inscriptio:

Justificationis veræ expositio, & particulares ejus circumstantiæ, difficultatesque, quæ de ea occurrunt.

Hæc declaratio, uti in initio hujus capituli dixi, vera proprie est & dici debet JUSTIFICATIO, quam opponit Deus accusationi, quæ alioqui tolli non poterat; fundamentum siquidem ejus sit corruptio inherens & intima fundi hominis, qui p̄sistis adhuc tenebris obsidetur, & a peccati radicibus occupatur: Quæ constitutio non tantum cum æterna vita, sed & cum tranquillitate & pace consistere nequit; homo namque cum se ipse eo tempore non cognoscat, suo de sese judicio stare & conquirere non potest. Ita ergo non nisi ea, quam tradidimus, ratione dissipabuntur, per declarationem scilicet spiritus sancti, in anima quasi pronunciantis: Ego declaro, accusationem hanc validam quondam & veram, nunc nullam esse & omnino falsam esse: animamque hanc in fundo intimo usque ab omnibus peccati radicibus & proclivitatibus penitissime esse purificatam; nihil in ea superesse, quod condemnari possit; principia potius recti ac virtutis vivere in ea jam & vigere, neque permittere, ut a tramite recto aberrant ulli motus cordis, in quo nihil restat, nisi quod justum est Deoque gratum, nihil non dignum vita æterna, ejusque plenitudine, lumine denique & gaudiis infinitis, quæ JESUS CHRISTUS sua intercessione, vita & morte omnibusque, quæ præstitit, homini meruit.

Disqui-

Disquisitio hujus loci.

1. In hac pro vera habita justificationis expositione nihil fere occurrit, quod non ex præcedentibus repetitum sit: quemadmodum id est, quod justificatio vera & proprie dicta sit declaratio, quam Deus opponat accusationi, non de peccati culpa & reatu, remissionem requirente, sed de corruptione ejus inhærente.

2. Ejusdem generis est illa declarationis formula, quam pluribus verbis expressam videas. Nam pro fundamento habet, non lytrum Salvatoris, fide apprehensum, sed ejusmodi purificationem, per quam omnes peccati radices ab intimo anime recesserint, adeo ut nihil supersit, quod condemnari possit, & nihil in animo restet, nisi quod justum Deoque gratum & vita æterna dignum sit. Inter quos justificatos an ipse Auctor nomen suum professus sit, equidem nescio; in eorum autem numero ipsum haud fuisse, eo scio certius, quo evidentius est atque exploratus, universum istud justificationum genus esse utopicum.

3. Repetita intercessionis Christi mentio nihil est, nisi fucus, identidem jam detectus.

Locus XII. §. XXIII. p. 524.

Hac in justificatione perspicuum est, quæ ratione Deus merita & justitiam Christi, omniaque, quæ ipse præstitit, ubi Deum inter & hominem intercessorem se pro homine interposuit, vere ac re ipsa non tantum imputet, verum etiam applicet: Deus enim tunc perinde agit cum homine, quasi is peccasset nunquam, & ejusdem semper dignitatis fuisset, qua Christus pollet, quæque fecit, ut Deus peccatum hominis dissimularet & prateriret, gratiasque suas universas ei concederet.

cederet. Patet ibidem, quomodo Deus ipsi fidem suam impu-
 tet ad justitiam: fides enim, quæ animam ab omnibus pecca-
 tis suis purificavit, fecit, ut cum doloribus acerbissimis ea ad-
 missa deploraret, & infinito atque ardentissimo desiderio ea-
 dem inflecta vellet, optaretque, nunquam adeo fuisse injustum,
 ut in Deum peccaret: Deus autem fidem hanc penitentiae
 ac desiderii pro ipsa re acceptat, perinde ac si anima nul-
 lam unquam iniquitatem vere admisset, verum adeo justa
 semper fuisset, qualem se fuisse exoptat.

Disquisitio hujus loci.

1. In furo verborum, a Christi sacerdotio defumto-
 rum, jam sub præcedentis loci finem commemora-
 to, hic Auctorem nostrum totum esse, videmus.
 Quandoquidem enim negare noluit, Christi sacerdo-
 tium justificationis fundamentum continere; id, quod
 subinde jam attentavit, nunc agit majori cum studio,
 nimirum ut locutiones, quæ ad officium Christi sa-
 cerdotale ac ejus applicationem pertinent, ad suam
consummatæ purificationis, seu renovationis, dogma, sub
 justificationis nomine propositum, inflectat. Quod
 quam invito fiat sensu, qui non videt, ille certe in
 mysterio salutis nostræ nihil videt. Lectori docili
 commendo lectionem Dissertationis V. & VI. item
 Dissert. trium ultimarum in Dodecade priorè.

2. Falsissimus iste & fallax verborum sensus, qui
 imperitis ab Auctore pro vero insinuatur, in hoc ipso
 etiam loco satis manifestus est, quod hic denuo *fidem*
*justificantem, quam Deus ad justitiam impu-
 tet, describit, ut opus bonum; utpote quæ ipsi animam ab omnibus pecca-*

tis purificasse dicitur, Deo fidem hanc penitentiae ac desiderii pro ipsa re acceptante. Id quod quantum ab apostolicae doctrinae forma abeat, imperitis e collatis Dissertationibus poster. Dodec. VI. & VII. manifestum erit.

3. Prudens vero lector hic etiam non monitus intelligit, me ea, quae auctor de fidei proprietate & efficacia scribit, per se nequaquam improbare, sed hoc admittere non posse, quod ea, quae ad negotium penitentiae & conversionis pertinent, ad actum fidei justificantis, quatenus justificat, formalem referat. Unde rursus liquet, virum doctissimum istud negotium fidei *ληπτικόν*, quod se in actu justificationis *ὑπερβυκτός* exserit, plane negare, & , sub notione fidei justificantis & ipsius justificationis, de fide sanctificante & de ipsa sanctificatione agere. Doleo, imperitos lectores phrasologia biblica sic inescari, ut pro veritate errorem in scii arripiant.

Locus XIII. §. XXIV.

Itaque haec justificatio complectitur primo perfectam animae puritatem, per fidem & spiritum sanctum, qui in eam effusi sunt, ipsamque inhabitant, ei ingeneratam: Secundo imputationem, & quod majus est, applicationem meritorum Christi: Tertio imputationem fidei ad justitiam: Denique quarto declarationem Dei judicariam, qua animam ille puram pronunciat, neque quicquam in ea superesse, quod condemnari possit. Quartum hoc justificationis actus est formalissimus & completissimus, quod tamen a reliquis tribus separari non potest, & perfectam purificationem ac peccati aboliti-

bolitionem præcessisse necessario requirit : non enim nisi qui peccato mortuus est, justificatur & a peccato absolvitur Rom. VI. 7, & quoad viva Dei lex cordis fundo impressa non est, intimisque medullis per spiritum sanctum insculpta, tantisper nulla actu datur liberatio a peccato, nulla ἀφεσις, Hebr. X, 16. 18. nulla etiam declaratio, qua constare queat, peccatum exspirasse; alias enim declaratio ea, non minus atque justificatio, falsa foret & nulla. Mors eam præcedat oportet, eamque vitæ novæ principium & spiritualis quedam resurrectio subsequatur : id quod in vita Christi deumbratum videmus, qui primo mortuus, tum resuscitatus & postea per resurrectionem a mortuis filius Dei declaratus est & agnitus : que Paulus ad salutis nostræ negotium ita applicat : traditus est pro peccatis nostris, & in nostri justificationem suscitatus Rom. IV. 25. Eadem in nobis implebuntur, quando vetus noster homo pro peccatis suis cum Christo crucifixus erit & mortuus ; Christus vero in nobis per spiritum suum suscitabitur, declaraturus demum nos justitiæ vivere : tumque justificati erimus, intelligemusque, quomodo Dominus Jesus Christus propter nostram justificationem resurrexerit.

Disquisitio hujus loci.

1. Quantus hic non est labyrinthus, e falsarum hypothesium farragine fabricatus! Etenim nihil plane sani in quatuor istis commemoratis justificationis momenti est. Certe primum istud, in perfecta anime puritate per fidem & Spiritum Sanctum infusa situm, esse nonens, ipsa Auctorem experientia sua docere potuit.
2. Deinde, cum imputatio justitiæ aliene justificationis veræ forma sit, Auctor fingit imputationem justitiæ ejusmodi propriæ & perfectæ.

D 2

3. Et

3. Et cum ex parte Dei imputatio & applicatio justitiae meritorum Christi sit unum idemque, auctor hanc, ut rem majoris momenti, ab ista distinguit: secundo, inquit, justificatio complectitur imputationem, & quod majus est, applicationem meritorum Christi. De tertii & quarti momenti νοθέα jam dictum est sapius.

4. Nec melioris commatis est, quando eam Dei declarationem, qua animam pronuntiat adeo puram, ut nihil in ea supersit, quod condemnari possit, vocat justificationis actum formalissimum & completissimum. Quis est, qui hic non ipsis quasi manibus contrectet, eo redire hic omnia, ut tota salutis oeconomia evangelica convertatur in legalem, qua Deus non absolvat credentes in Christum, sed perfecte sanctos & perfecte justos, justitia infusa, atque ita homines non ex evangelio, sed ex lege justificet? Nonne vero hoc novum plane Evangelium est?

5. Si Paulus τὸ mortuum esse peccato Rom. VI, 7. de absoluta ἀναμαρτησία, per mortem ejusmodi obtenta, intellexisset, Christianos Romanenses nequaquam pro vere justificatis potuisset habere; utpote in quibus peccati reliquias omnino adhuc supponit, ideo exigens, ut fideles illis obsequium haud praestent, sed eas magis magisque expurgent. c. VI. & VIII. Manifesta itaque est istius loci παρερμενεία: ut reliqua praeter eam.

6. Manifesta etiam est detorsio loci Hebr. X, 16. quasi is justificationi Poirertianae patrocinetur. Utinam istum auctor considerasset in integro contextu suo, jam inde a capitis noni initio, certe in tantam doctrinae τερατολογίαν non fuisset prolapsus. Commentarii

tarii instar in illum sunt, quæ *Dodec. prioris* Dissertatt. V. VI & VII. de *expiatione typica & antitypica* dicta sunt. Paulus sane in loco isto conversionem, seu renovationem cum justificatione non confundit, multo minus hac negata istam solam inculcat, sed utrumque gratiæ beneficium, sanctificationis & justificationis, arctissime conjungit. Nam quemadmodum verbis de *lege cordibus inscribenda* beneficium sanctificationis exprimit, sic expressa mentione de peccatorum & injustitiæ nostræ recordatione abjicienda, & de peccatorum remissione, parca, justificationem, quæ naturæ forensis est, omnino commendat. Nec quidquam obstat, quod Paulus, seriem verborum Jeremiæ secutus, mentionem gratiæ sanctificantis mentioni gratiæ justificantis ordine naturæ præmittat. Hoc enim est, quod ecclesia Evangelica ipsa urget, scilicet justificationem locum haud habere, nisi apud illos, qui gratiæ sanctificantis in ordine pœnitentiæ & regenerationis locum relinquunt. Aliud itaque est, justificationem cum sanctificatione ita conjungere, ut, cum tempore fiant simul, hæc ordine naturæ primum commemoretur: aliud justificationem sanctificationi ratione ipsius temporis ita postponere, ut non solum pro sanctificatione inchoata intelligatur perfecta & consummata, sed justificatio etiam genuinam sensus forensis significationem plane amittat. Istud est Pauli, hoc Poireti. Ego Paulum sequor; sequatur Poiretum suo periculo, cuicumque ipsius auctoritas Paulina re ipsa est major, quidquid neget.

7. Nec quidquam Auctorem doctissimum juvat
mortis & vite spiritualis commendatio. Eo enim minus
 illa

illa erroris Poiretiani incrustationi convenit, quo magis Christiani *γνηστος* evangelici *regenerationem* ad justificationis ordinem, in quo hæc locum habeat, requirunt, docentque, quomodo ipsa etiam justificatio sanctimonix studium & praxin promoveat. Vide Dissert. Dodec. prioris I. item Dodecad. poster. Dissert. IV. VI. & VII.

8. Ad locum Rom. IV, 25. quod attinet, sensum ejus genuinum pervertit auctor, uti reliquorum ejusmodi locorum omnium. Certe enim Paulus hoc loco non aliam intelligit *justificationem*, quam eam ipsam, cujus tractatio capite III. & IV. præcessit. Jam vero hæc forensis est, & in mera justitiæ Christi imputatione & nostræ injustitiæ non imputatione, seu peccatorum remissione, consistit; quemadmodum longa argumentorum serie in Dodec. posterioris Dissertatione V. demonstravi. Ergo etiam ejusdem naturæ est hæc ipsa justificatio, quam epiphonemate quodam sub capitis IV. finem commendat. Quæ cum ita sint, per se concludunt, quæ auctor de vitæ Christi adumbratione & ejusdem applicatione minus recte tradit. Certe genuini nominis justificatio mortem & vitam Christi cum digna utriusque applicatione habet pro cimelio suo, & unum beneficium ita collocat justificatus, ut etiam altero recte fruatur. Ceterum in phrasi: *vetus noster homo pro peccatis suis cum Christo crucifixus erit*, manifesta est *ἀκυρολογία*, aut, si mavis, Auctoris error.

PRÆ-

PRÆSES RESPONDENTI

S. P. D.

ID agis, ornatissime Seideli, ut responsione publica doctrinam de justificatione adversus corruptelas Poirertianas consueto in Aca-
demiis more defendas. Nec dubito, quin te virum sis prestiturus; quemadmodum doctum, quod habemus, auditorium requirit & exspectat. Quando vero notionem gratie justificantis forensam adversus eam, quam Poiretus in infusione & per eam effecta ac consummata renovationis benevola acceptione & declaratione ponit, tueris, solícite cavebis, ne hæc ipsa opera tua ipsi gratie nobis infundenda quidquam deroget. Etenim, quemadmodum identidem monui, gratia infusio a salutis ordine adeo sejungenda non est, ut semper commendanda

urgen-

urgendaque sit, tanquam summe necessaria;
utpote sine qua nulla fieri potest salutis a Chri-
sto parte applicatio. Quart ipsius gratie, tibi
jam tum in sacro baptisnate infusa, motibus
excitatus omnem dabis operam, ut vas sis di-
gnum, quod, ab impuritate peccati & hujus se-
culi vanitate perpurgatum, Deus uberrima
gratie suae infusione sibi in ecclesia faciat ἐν-
χρησον & πολὺν καρπον. Sic demum explebis
spem nostram & respondebis expectationi ve-
nerandi tui Parenris, amici ac fratris mei in
Domino veterani & carissimi. Dabam Halo
Saxon. Mense Febr. MDCCXXII.

JJ 5225

ULB Halle

3

002 698 757

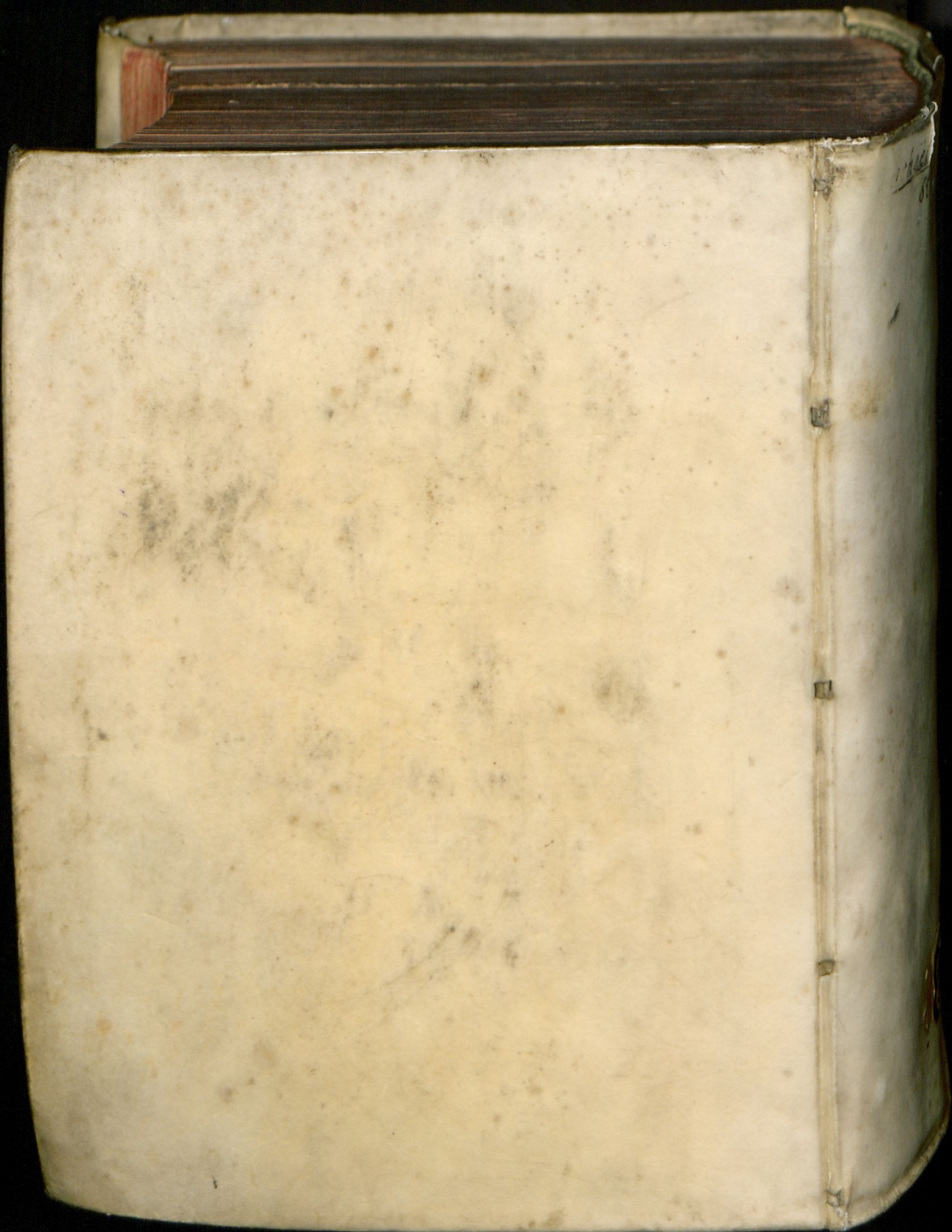

st

Ms 18

Mt:

DISSERTATIONUM ANTIPOIRETIANARUM
 DODECADIS POSTERIORIS
 DECIMA,
 DE
 SPECIE SECUN-
 DA ET TERTIA
 JUSTIFICATIONIS,

QVALEM
 VIR CLARISSIMUS,
 PETRUS POIRETUS,
 ἀντιρροφῶς CONFIXIT:

QVAM
 IN REGIA FRIDERICIANA
 die Februar. hujus M DCC XXII anni,
 PRÆSIDE

D. JOACHIMO LANGIO,

S. S. THEOL. PROFESS. ORDINAR.
 ET ACADEMIAE h. t. PRO-RECTORE,

by.

PUBLICÆ DISQVISIONI SUBJICIT
 RESPONDENS

CHRISTOPH. TIMOTHEUS *Seidel*
 SCHOENBERGA PALÆO-MARCHICUS, S. THEOL. CULTOR.

HALÆ MAGDEBVRGICÆ,
 Typis JOAN. FRIDERICI KROTTENDORFFII, Acad. Typ.

